

Startzondag
15 september 2024

Als nieuw!
Leven in het licht van Gods

Koninkrijk Dorpskerk - Blaricum

Voorganger: ds. Jurjen Zeilstra

Inleiding

Is het in een oude wereld mogelijk als een nieuw mens te leven, ook als je al veel hebt meegemaakt? Zonder voorbij te willen gaan aan de zwaarte die het verleden heeft gebracht, antwoordt de bijbel 'ja' op deze vraag. De apostel Paulus fundeert dit antwoord met verzoening. Dat is voortdurende vernieuwing van je relatie, niet alleen met God en met

anderen, maar ook met jezelf. Iedere dag blijft een nieuwe kans. Het thema deze zondag is het PKN-jaarthema 2024/2025: Als nieuw! Leven in het licht van Gods Koninkrijk.

Schriftlezing Oude Testament: Jesaja 40, 27-31

Schriftlezing Brieven: 2 Korintiërs 5, 14-21

Schriftlezing Evangelie: Johannes 3, 1-8

Prediking

Gemeente van Christus,
echt nieuw is er in deze oude wereld maar heel weinig, zou je met recht kunnen zeggen. Zelfs volkomen nieuw leven, dat juist vanwege de onbevangenheid vreugde brengt, moet starten in een besmette wereld waarin veel mis is en scheef gegroeid.

Wat is het dan belangrijk dat er ouders en andere krachten zijn die bewust de onbevangenheid bewaken. Zeker, om te overleven zal het nieuwe en pasgeborene zich moeten aanpassen aan de wijze waarop het er hier aan toegaat. Maar laat het in Godsnaam niet zo zijn dat dit alles is wat er gebeurt. Je mag bidden en hopen dat het oorspronkelijke dat aan ieder nieuw leven verbonden is, ten diepste in tact zal blijven en de noodzakelijke aanpassingen zal overleven. Hier, daar ben ik van overtuigd, zit de kracht, de identiteit, de originaliteit en wortel van de creativiteit, de voedingsbodem voor zelfbewustzijn, kunst en cultuur, ja van de liefde zelf.

‘Als nieuw!’ Wat kan de betekenis zijn van het nieuwe jaarthema van de Protestantse Kerk in Nederland, dat dit komende seizoen ook ons thema hier in de Dorpskerk zal zijn? Als iemand op Marktplaats iets wil verkopen wat weinig is gebruikt, wordt er vaak bij gezet: ‘Als nieuw!’ Je weet dan als geïnteresseerde dat je goed moet opletten, want het aangeboden is niet nieuw in de letterlijke zin van het woord. ‘Waarom is het voorwerp trouwens weinig gebruikt?’ zal iemand die een beetje achterdochtig is misschien vragen. Het artikel kan verborgen gebreken

hebben. Of is het misschien helemaal niet zo gebruiksvriendelijk als het lijkt.

Gelukkig is er een ondertitel bij het jaarthema. ‘Leven in het licht van Gods Koninkrijk.’ Dat biedt perspectief. Hier gaat het om een dynamisch model. Wij staan niet stil. Wij zijn met z’n allen in beweging. Onze

situatie in deze oude wereld is geen statische, geen bevroren, geen onbeweegbare situatie. Beschadigingen, krassen, traumatische ervaringen uit het verleden, zij hebben in het licht van Gods Koninkrijk niet de macht blijvend blokkerend te werken. Maar: 'Wat ons drijft is de liefde van Christus.'¹

De apostel Paulus weet bliksems goed dat ook hij, 2000 jaar geleden, al in een oude wereld leeft, vol van oude vooroordelen, tegenstellingen, haat en nijd en veel geweld. Hij weet ook heus wel dat hij zelf fel kan uithalen en echt niet altijd alles goed heeft gedaan. Integendeel, Paulus zelf heeft ooit de gemeente van Christus actief vervolgd.²

Wonderlijk genoeg heeft de apostel juist in dat contrast ontdekt waar het bij de weg van Jezus ten diepste op aankomt. Hij heeft in de dood van Christus de dood van zijn eigen hoogmoed beleefd, zijn eigen oude mens stierf, figuurlijk gesproken, met Christus aan het kruis. Juist daardoor kan de apostel getuigen van een innerlijke vernieuwing die zijn weerga niet kent. Je zou kunnen zeggen dat Paulus Gods scheppingswerk in zijn eigen hart heeft herontdekt, toen heel die korst, heel dat dressaat van zelfbescherming, het eelt op de ziel, zijn persoonlijke aanpassing aan de wetten van de wereld, bij het ervaren van de liefde van Christus, er is af gebarsten.³ Die liefde is inclusief, omarmt hen die anders zijn, en is bereid om te leven met tekorten in deze wereld, ja, identificeert zich daarmee op de wijze van een mysterieuze ruil, eenvoudigweg omdat er meer dan genoeg is van het komende Koninkrijk Gods dat op ons toestroomt om de tekorten van de wereld te lenigen. Zo kan, wonderlijk om te zeggen, ook een mens die al heel veel heeft meegemaakt, een nieuwe schepping zijn.

De werkzame kracht die daarin verborgen gaat, is de kracht van de verzoening. Wonden kunnen helen. Dat betekent niet dat ze niet zijn toegebracht. Het verleden kan een arsenaal aan schade zijn en dat kan vaak niet ongedaan gemaakt worden. Maar het betekent wel dat jij als mens middelen krijgt om de wonden te behartigen. Verzoening is een rijk

¹ 2 Korintiërs 5,14.

² Handelingen 9,1.

³ Horst, W. ter, *Wijs me de weg!*

en veelzijdig gebeuren. Wie zich met God als de bron van leven laat verzoenen, ontvangt voor tal van situaties verzoeningskracht. Verzoening kan een bediening worden, een verkondiging van het evangelie in daden. Je hoeft het er niet eens altijd met woorden over te

hebben. Het kan een eerste houding, een *habitus* worden. Je kunt het eenvoudigweg doen, vanuit de scheppingskracht ter vernieuwing, die God zelf in het mensenkind dat jij bent, heeft willen zaaien.

Natuurlijk weten wij zelf ook wel, dat we niet letterlijk opnieuw geboren kunnen worden. De vraag van Nicodemus lijkt vrij dom. Tegelijk raakt hij de kern van het probleem. Hoe kan iemand, die al veel heeft meegemaakt, zich voelen 'als nieuw'. Dan geeft Jezus aan de leraar van Israël het belangrijkste antwoord. Je kunt als mens wel degelijk opnieuw geboren worden, namelijk uit het water waarin je al de zwaarte van het leven in deze wereld, symbolisch gesproken, mag achterlaten, van je af kunt laten glijden als in een reinigingsbad dat we ook in de doop verbeeld mogen zien, én in de Geest, waarin je een zich voortdurend vernieuwende bevrijdingskracht mag ervaren. Die zal je optillen, zoals zijn machtige vleugels een adelaar in staat stellen boven een gebergte uit te vliegen. Voor ons allen kan er zo, gaandeweg, een niet te verduisteren helder zicht ontstaan op Gods komende Koninkrijk van vrede en recht.

Amen.

Uitzending en zegen

Als jullie vanhier gaan, weet je gedragen door adelaarsvleugels. Verhef je op de kracht van Gods Geest, boven datgene wat het leven naar beneden trekt en klein wil maken. Durf te geloven dan ons een perspectief wordt aangereikt waarin het leven waarlijk gezegend mag heten.

De genade van Jezus Christus,
de liefde van God,
de verbondenheid met de heilige Geest
is met jullie allen.

Afbeelding voorzijde: Als nieuw! Leven in het licht van Gods Koninkrijk, Protestantse Kerk in Nederland, logo jaarthema 2024/2025.